Wees lichtdrager

1 november 2026, Christus Triumfatorkerk
Voorganger: ds. Jaap van den Akker
Lezingen: Spreuken 9: 1-18 en Matteüs 25: 1-13

KOMEN

- Welkomstwoord door de ouderling van dienst
- Aanvangslied 'Hij die gesproken heeft een woord dat gáát' (Lied 362: 1 en 2)
- Moment van Stilte
- Begroeting en bemoediging
- Psalm van de zondag psalm 126: we zingen Psalm 126a (voorzang door de voorganger)
- Kyriëgebed
- Glorialied 'Zonne en maan' (Lied 303)

WOORD

- Met de kinderen
  Filmpje: https://vimeo.com/284697265?fl=pl&fe=cm
  Lied: Samen in het licht (Zitten of opstaan VI-21)
- Gebed bij de opening van de Schriften
- Schriftlezing Spreuken 9: 1-18
- Lied: 'De wijsheid van vóór alle tijden' (Lied 846: 5 en 6)
- Schriftlezing Matteüs 25: 1-13
- Lied: 'De Heer verschijnt te middernacht!' (Lied 751: 1, 2, 4 en 5)
- Preek

  In 164 v Christus was er een opstand in Jeruzalem. Een opstand tegen de Griekse overheerser.
  De Grieken hadden alle heilige dingen uit de tempel gehaald. Alle kaarsen en olielampjes. Alle plekken waar de joden offers konden brengen aan God.
  Ze hadden alles eruit gegooid en er hun eigen dingen in gezet. En het ergste was: ze hadden een beeld van hun eigen God Zeus – in het heilige der heilige gezet. De heiligste ruimte van de tempel. Daar waar ooit de Tien geboden hadden gelegen in de verbondskist.
  De joodse gelovige waren daar zo boos over dat ze in opstand waren gekomen.
  En het was ze gelukt om de Grieken eruit te gooien. Uit de tempel en uit Jeruzalem.
  Het beeld van Zeus was kapot gegooid en de tempel moest weer opnieuw worden ingewijd. Heilig worden gemaakt. Dat deden ze.
  Nu brandt er in de tempel altijd een menora. Een zevenarmige kandelaar met zeven olielampjes. Ook die kandelaar was door de Grieken gedoofd. En die lampjes mochten alleen branden op speciale met zorg gemaakt heilige olie.
  Maar ja: alle kruikjes met de speciale zuivere olie waren vernietigd of verontreinigd.
  Gelukkig werd er ergens in een vergeten hoekje van de tempel nog één kruikje met olie gevonden.
  Daarmee staken de priesters de zeven lichten op de kandelaar aan.
  Het volk kwam bijeen bij de tempel en dankte God met zang en muziek.
  Zo werd de tempel opnieuw ingewijd.
  Maar er was maar olie voor één dag in het kruikje en het zou acht dagen kosten om nieuwe olie te maken.
  Toen gebeurde er een wonder. Met dat kleine kruikje olie konden de priesters toch elke dag weer de zeven olielampjes bijvullen, acht dagen lang, totdat er weer nieuwe zuivere olie gemaakt was. Zo bleef de tempel geheiligd. Zo bleef de menora branden.
  Zo voelde het alsof God zelf weer terug was gekeerd in de tempel.
  Om dit wonder te vieren, vieren de joden elk jaar in de maand december het Chanoekafeest, het Inwijdingsfeest van de tempel.

Dit verhaal van het Chanoekafeest vertelt een groter verhaal. Dat God er altijd voor zorgt dat zijn licht blijft branden. Nooit zal het helemaal duister zijn in de wereld.
Ooit heeft God het licht geroepen in de nacht en dat licht koestert God. Dat licht brandde zelfs nog toen zijn zoon aan het kruis hing en flakkerde weer op toen de steen voor het graf werd weggerold. Daarom brandt er elke zondag deze paaskaars. Als teken dat Gods licht brandt in het duister. Dat leven sterker is dan de dood.
Die kaars symboliseert Gods aanwezigheid. Gods aanwezigheid in dit huis – Gods huis.
Die kaars vertelt ons: je bent nooit alleen. Je mag je altijd in Gods nabijheid weten. En dat is niet dreigend bedoeld, zoals vroeger – pas op: God ziet alles – dat is troostend bedoeld. Ook als je niemand hebt mag je geloven dat God bij je is. Dat God je hoort. Je draagt. Je troost.
In de kerk voel je Gods aanwezigheid soms meer, of makkelijker. Door de ruimte en de sfeer. Door een lichtje dat Zijn nabijheid symboliseert.

Over licht gaat ook het verhaal van vandaag.
En over het holst van de nacht.
Het verhaal van vandaag is een ingewikkelde gelijkenis. Het gaat over licht dat dooft…
Wat moeten we met dat bekende verhaal over de vijf wijze en de vijf dwaze maagden – zoals het vroeger heette. Vijf verstandige en vijf domme bruidsmeisjes.
Op het eerste gezicht lijkt de interpretatie van de gelijkenis over de tien bruidsmeisjes eenvoudig genoeg. De bruiloft staat voor het Koninkrijk, de komst van de bruidegom voor de wederkomst van Christus, en de meisjes voor degenen die het Koninkrijk al dan niet zullen binnengaan.
Het verhaal is zo een bemoediging en een waarschuwing. Een bemoediging om de moed niet te verliezen. Een oproep om je aan de wijze meisjes te spiegelen en een waarschuwing tegen laksheid en gebrek aan motivatie en focus.
Geen speld tussen te krijgen. De woorden van Jezus zo aan het einde van het Evangelie volgens Matteüs gaan daar ook over: over het laatste oordeel. Niet alleen deze gelijkenis, ook de twee gelijkenissen die hierop volgen waarin Jezus de schapen en de bokken scheidt.
Ze zijn geschreven vijftig jaar na dood en opstanding van Jezus, voor een jonge kerk die worstelt met het uitblijven van de wederkomst en de groeiende afstand tussen kerk en synagoge. Een kerk waar sommigen de moed beginnen te verliezen en hun heil elders zoeken.
Maar ik denk dat het verhaal nog meer vertelt. Het gaat over licht. Zo zei ik al. En over ons. Gelovigen, christenen als lichtdragers. Mensen van de lange adem. Die waakzaam zijn. Die vooruitdenken, die weten dat het van levensbelang is om hun kruiken gevuld te houden met Gods woord en wijsheid. Mensen ook die kunnen wachten, trouw aan hun Heer en sterk in hun geloof.

Tien meisjes wachten, in het donker, en alleen. Ze worden moe. Ze vallen in slaap, en hun olie raakt op, hun fakkels gaan uit.
Als gelovigen kunnen we ons soms zo voelen als die meisjes buiten, in het donker en alleen. Wachtend. Moe en bezig op te branden. Wat hebben we nog te delen? Waar halen we de olie vandaan die we nodig hebben om ons licht brandend te houden? We zien anderen weglopen en hun heil elders zoeken en zelf hebben we misschien ook het gevoel dat we dwalende zijn, door de nacht, buiten, in het donker, zoekend naar inspiratie en richting voor ons geloof. Hebben wij nog genoeg geloof om het licht branden te houden?

Kan gelóóf opraken?
En wat dooft er als ons geloof opraakt?
De bruidegom verschijnt pas na middernacht. Diezelfde bruidegom sluit de deuren en ontzegt gasten en zelfs bruidsmeisjes de toegang. Vijf meisjes die buiten hebben gewacht tot na middernacht en lang na sluitingstijd op weg zijn gegaan om olie te kopen, zo mogen er niet meer in.
Het klinkt hard en zelfs bizar in de oren.
Het klopt ook niet. Een Joodse dorpsbruiloft die achter gesloten deuren plaatsvindt?

Meisjes die alleen buiten gelaten worden? Onmogelijk.
Het klopt niet met wat ons over die tijd en cultuur bekend is. Is dit zoals het Koninkrijk van God is? Is dit hoe de komst van de Messias eruit zal zien? Zouden we Jezus niet eerder zelf buiten verwachten, in het donker, bij wat verloren dreigt te raken?
Of zijn er toch grenzen aan Gods genade? Is dat wat dit verhaal ons vertelt? Is er een moment waarop de dwaasheid, de keuzes die we maken, onomkeerbare consequenties kunnen hebben? Wat was er gebeurd als de vijf zonder olie níet weggelopen waren, maar gebleven waren, vertrouwend op genade? Zou dat verschil hebben gemaakt? En hoe zit het met de vijf die weigeren te delen? Kan geloof, kan wijsheid, opraken als je ervan deelt? Nee toch? Geloof dat je deelt – dat wordt toch juist meer?!

Bij nader onderzoek is het verhaal vol tegenstrijdigheden en vragen.
De realiteit van wachten, vermoeidheid, opbranden en leegraken is ons niet vreemd. Het beeld van Jezus, van God die maar op zich laat wachten, ook niet. En misschien komt zelfs het gevoel dat we op de een of andere manier de band met de warmte en het feest binnen verloren zijn, ons ergens soms bekend voor. Als we verlangen naar de volle kerk van vroeger.
Maar dat Jezus, dat God ons kortaf zou wegsturen als we moe, leeg en opgebrand aankloppen is moeilijk te verteren en strijdig met de boodschap van het Evangelie elders.

Waar gaat dit verhaal dan over? Het gaat over het *wachten*. Eindeloos wachten.
Het gaat om het leren leven van de verwachting – uitzien.
Geloven is het uithouden met de vragen. De vragen die het leven aan ons stelt. Angst voor wat komen gaat. Eenzaamheid, ziekte. Leven is het uithouden met de vragen die dat met zich mee brengt en waar geen eenvoudige antwoorden op zijn. Dát dóen die tien bruidsmeisjes – wachten, meer niet.
En de vraag aan ons is: hóe we wachten – hoe we het uithouden.
De opdracht aan ons, aan elk mens is de hoop dat het hier niet bij blijft, vast te houden.
Om elkaar te blijven voeden met olie – met geloof, met brandstof om het vol te houden.
Om lichtdrager te zijn. Licht te blijven geven.
Het verhaal gaat uiteindelijk om dit lichtje. De Paaskaars. Het is een oproep aan ons om het vuur niet te laten doven door alles wat in de wereld over ons heen valt. Oekraïne dat dreigt om te vallen, chaos in Israël, stijgende brandstof prijzen (over olie gesproken!) en spannende verkiezingen in Amerika
Hoe donker wil je het hebben.

Nee zegt dit verhaal. Steek je fakkel aan. Zorg voor reserveolie. Schep licht in de duisternis. Want daarmee begon het leven ooit.
Wees lichtdrager. Houd je fakkel brandend.
Blijf vooruitkijken. Wees waakzaam en alert. Blijf uitkijken naar de komst van de bruidegom.
En licht elkaar bij.

Want dat licht, het leven van de hoop die in ons is – dát onderscheid ons van de soms zo duistere wereld.
En daarom is het zo belangrijk voldoende olie te hebben, daarom is het zo belangrijk voorbereid te zijn, om dat we niet weten hoe lang de nacht duurt. En ik hoop dan maar dat wij wel kunnen delen van onze olie. Van het geloof dat in ons is. Zodat het meer wordt. Zodat het licht wordt.
Zodat we er voor elkaar kunnen zijn en samen op zoek gaan naar het licht dat ons draagt.
Amen.

- Muzikaal intermezzo

ANTWOORD

- Lied ‘Laat komen Heer, uw rijk’ Lied 756: 1, 4 en 6)
- Dankgebed en voorbeden, stil gebed, Onze Vader
- Collecte

Aankondiging doelen:
Gelegenheid tot geven via de QR-code of de appostelapp
Dankgebed over de gaven

GAAN

- Slotlied ‘Eens als de bazuinen klinken’ (lied 769: 1, 5 en 6)
- Zegen